

energiteknikk

fagbladet for energibransjen

Nr. 7 – okt. 2018 – 131. årg.

Siste kabel til Stord

Beredskapssenteret for sjøkabel er nå fullt operativt etter alle kablene er kommet på plass.

Side 14

Tussa blir digital

Temasider vedlikehold/
utbygging kraftverk

32-43

**Bygger ulovlig
nært anlegg**

Temasider linjeteknikk
18-27

**Ny tilsynssak
mot Statnett**

side 6

www.energiteknikk.net

Med eksponensiell vekst i solceller, ladestasjoner og andre effektkrevende installasjoner har EU hastverk med å standardisere og harmonisere regelverk for framtidens distribusjonsnett.

FASTNED
snelladen

Foto: CleanTechnica

Utvikler effektiv energi for Europa

Norge har fått et ansvar når EU utvikler standarder og forretningsmodeller basert på energieffektivisering, distribuert produksjon og energilagring. Norske nettselskaper bør ikke sove i timen.

Gjennom prosjektet Invade (2017–2019) skal partnere fra Tyskland, Spania, Nederland, Bulgaria og Norge skape et grunnlag for at europeiske aktører skal kunne utvikle forretningsmodeller basert på klimavennlighet, energieffektivisering og «grønne verdier».

De skal også kartlegge hvilke regler som må harmoniseres

for å få en mest mulig effektiv og grenseløs elektrifisering av transportsektoren, og hvordan standardisering kan bidra til at leverandørbedrifter skal kunne operere over landegrensene med nye, smartere og energieffektive produkter og systemer.

– Ikke minst ønsker de europeiske nettselskapene også å ta ut potensialet på minst 30–40

prosent i reduserte investeringskostnader de neste ti årene, sier prosjektleder for Invade, Dieter Hirdes. Han er også leder for forskning og innovasjon i Smart Innovation Norway, som har oppdraget med å lede dette EU-prosjektet med støtte fra Horizon2020.

Store besparelser

En besparelse i investeringskostnader på europeisk nivå på 30–40 prosent kan fort komme opp i mange titall milliarder euro på årsbasis. For å oppnå dette, må forholdene legges til rette for at nettselskapene skal kunne bruke sin IKT-arkitektur på en mye smartere måte.

– Norske nettselskaper har vært relativt flinke til dette, men de må også være på tå hev for ikke å havne i bakleksa. Utviklingen skjer fort, og rammebetingelsene settes ofte i EU uten at nettselskapene har vært aktive i å påvirke prosessene, påpeker

Hirdes. Deltakelsen i Invade er en av de beste mulighetene norske aktører har for å være med på å legge premissene for denne utviklingen.

Den nederlandske partneren GreenFlux har sammen med ElaadNL ansvaret for å sammenfatte all kunnskap og erfaring i Europa på dette området. Dette skal danne grunnlaget for et forslag til standardisering og harmonisering som skal legges fram for EU-kommisjonen. Det vil forhåpentligvis bli et verdifullt bidrag til en forordning eller et direktiv.

Forretningsmodeller

Lyse er ansvarlig for det norske demo-området i prosjektet, og en av premisseleverandørene til utviklingen av Invade-plattformen. Smartly, som også er merkevarenavnet til selskapets smarthusløsninger, brukes dessuten som arena for å utvikle og teste ut tjenester og

Direktør Per Gjerløw (bak) i Schneider Electric Norway og prosjektleder Dieter Hirdes i Smart Innovation Norway representerer to av de seks norske partnerne i det store EU-prosjektet Invade som skal legge grunnlaget for smartere og mer effektiv energibruk i Europa.

forretningsmodeller rettet mot forbruker- og husholdningsmarkedet.

Prosjektansvarlig og senior forretningsutvikler Trond Thorbjørnsen i Lyse AS forteller til Energiteknikk at det ikke nytter

å sove i timen. – Den raske utviklingen med tingenes internett og nye tjenester gjør at det vil dukke opp nye og potente aktører på markeder som tidligere var forbeholdt energileverandørene. Her kommer det til å stå

mange slag, og Smartly er vårt svar på denne utfordringen.

Gjennom Smartly-piloten får Lyse, og indirekte også resten av de norske og europeiske nettselskapene, komme tett på hva som rører seg helt nede på forbrukernivået. – Dette vil antakelig påvirke nettselskapenes hverdag og manøvreringsrom betydelig om ikke lenge. Vi kan følge tett med på hva som skjer både i prosessene på reguleringssiden og etterspørselen fra kundene. Det er svært viktig for oss, for at vi skal kunne utvikle forretningsmodeller som er tilpasset de nye tider, sier han.

Bulgarsk forbilde

Professor Bernt Bremdal, tilknyttet Smart Innovation Norway, forteller at de har brukt et bulgarsk pilotprosjekt på det store hotellområdet Albena ved Svartehavet for å bidra til at dette skal bli det desidert mest energieffektive og klima- og miljøvennlige turistområdet i Bulgaria, og et av de aller beste i hele Europa.

FAKTA

- Invade er det største norsk-ledede energiforskningsprosjekt i Horizon 2020
- 13 partnere fra seks land
- Seks partnere fra Norge
- Smart Innovation Norway er koordinator
- Budsjett: 155 millioner kroner
- EU-tilskudd: 126 millioner kroner
- Norsk andel: 68 millioner kroner / 54 prosent

Her benyttes Invades prediksjonsmodul effektivt for å styre batterier og elkjeler effektivt. Alt dette inngår i et fleksibilitets- og enøk-konsept som både er lønnsomt for hotellkjeden og bra for miljøet. Konseptet er særdeles skalerbart. Ferdigstet vil Invade-konseptet rulles ut på alle 43 hoteller i området.

Tekst: Atle Abelsen

EL-tjeneste as

Norges største skapleverandør til AMS og Nettovervåking

Jordfeilovervåking og Smarte nett

Styr Smarte Nett med EL-tjeneste sine UNI signalskap. Skapene har plass for forskjellige styringsenheter.

